

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum homines de necessitate teneantur ad oblationes primitiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

¶ Super Questionis
in octavo supra Ar
ticulum quartum.

In articulo 4. eiusdem
quæstio. 85. dubium occurrit
ad ius naturale, ut homo ex rebus sibi
datis a Deo aliquid exhibeat ad eius hono-
rem. Quoniam cum de rebus exte-
rioribus sit sermo, aut
author intendit quod
præter res, quæ in sa-
crificium offeruntur,
adhuc ratio naturalis
dicitur alias esse Deo
offerendas: aut repli-
cat id quod de sacrifi-
cii exterioris oblatione
dixit. Si primum
intendit, oportet hoc
super aliqua ratione
fundari. Dicit enim
quispiam, quod sit est
rationi naturali, quod in
aliquo sensibili sacrifi-
cio Deum honoremus.
Offerre autem
aliter, quam in sa-
crificio, vel in ordi-
ne ad sacrificium, ut
pro altari, & huius-
modi quæ ad sacrifi-
cii oblationem ordi-
nantur, nulla ratione
apparet, cum nullus
inde appareat Deo
honor. Sublata nam-
que ministrorum Dei
ratione, quæ hono-
ris ratio restat, ut Deo
primitias frugum of-
feramus? Nam ex
quo non sacrificantur,
sed per modum
simplicis oblationis
exhibentur Deo:
Suscipe has fruges,
& relinquendæ erunt:
quod videtur ridicu-
lum. Si uero credi-
tur replicare, quod
de sacrificii oblatione
dixerat, sequitur
quod non inferat in-
tentum: quoniam non
inferat, quod oblationes
sint de iure natura-
ræ, sed quod sacrificia
tantum, quod non
oportebat iterare: nec
erat quæsitum de sa-
crificio, sed de primi-
tiis, & oblationibus.

ARTICULVS IIII.
Vtrum ad primitias soluendas homines
teneantur.

AD QVARTVM sic proceditur.
Videtur, quod ad primitias solu-
endas homines non teneantur:
quia Exod. 13. data lege primoge-
nitorum subditur. Erit quasi signum
in manu tua, & ita videtur esse
præceptum ceremoniale: sed præ-
cepta ceremonialia non sunt ser-
uanda in lege noua. ergo neque
primitiæ sunt soluendæ.
¶ 2 Præ. Primitiæ offerebantur
dño pro speciali beneficio illi po-
pulo exhibito. Vnde dicitur Deut. 26.
Tolles de cunctis frugibus tuis
primitias, accedesque ad sacerdo-
tem qui fuerit in diebus illis, & di-
ces ad eum. Profiteor hodie co-
ram domino Deo tuo, quod in-
gressus sum terram, pro qua iura-
uit patribus nostris, ut daret eam
nobis, ergo aliæ nationes non te-
nentur ad primitias soluendas.
¶ 3 Præ. Illud ad quod aliquis te-
netur, debet esse determinatum:
sed non inuenitur nec in noua le-
ge, nec in ueteri determinata quæ-
ritas primitiarum, ergo ad eas sol-
uendas non tenentur homines ex
necessitate.

AD SECVNDVM dicendum, quod ca-
nis secundum legem, reputabatur animal
immundum. Alia tamen animalia im-
munda redimebantur, & eorum
pretium poterat offerri, secundum illud
Leu. ult. Si immundum animal est,
reddimet qui obtulerit: sed canis
nec offerebatur, nec redimebatur,
tamen quia idolatrarum canibus urebantur
in sacrificiis idolorum: tum etiam
quia significant rapacitatem, de qua
non potest fieri oblatio: sed hæc
prohibito cessat in noua lege.

AD TERTIVM dicendum, quod obla-
tio animalis cæci, uel claudi red-
debatur illicita tripliciter. Vno
modo, ratione eius, ad quod offe-
rebatur. Vnde dicitur Malach. 1. Si of-
feratis cæcum ad immolandum,
nonne malum est: sacrificia autem
oportebat esse immaculata. Secun-
do, ex contemptu. Vnde ibidem sub-
ditur: Vos polluistis nomen meum
in eo, quod dicitis. Mensa dñi contra
minata est: & quod supponitur,
contemptibile est. Tertio modo,
ex uoto præcedenti, ex quo obli-
gatur homo, ut integrum reddat,
quod noluit. Vnde ibidem subdi-
tur: Maledictus dolosus qui habet
in grege suo masculum, & uotum
faciens immolat debile dño. Et hæc
causæ manent in lege noua, quibus
tamen cessantibus non est illicitum.

ARTICULVS IIII.
Vtrum ad primitias soluendas homines
teneantur.

AD QVARTVM sic proceditur.
Videtur, quod ad primitias solu-
endas homines non teneantur:
quia Exod. 13. data lege primoge-
nitorum subditur. Erit quasi signum
in manu tua, & ita videtur esse
præceptum ceremoniale: sed præ-
cepta ceremonialia non sunt ser-
uanda in lege noua. ergo neque
primitiæ sunt soluendæ.
¶ 2 Præ. Primitiæ offerebantur
dño pro speciali beneficio illi po-
pulo exhibito. Vnde dicitur Deut. 26.
Tolles de cunctis frugibus tuis
primitias, accedesque ad sacerdo-
tem qui fuerit in diebus illis, & di-
ces ad eum. Profiteor hodie co-
ram domino Deo tuo, quod in-
gressus sum terram, pro qua iura-
uit patribus nostris, ut daret eam
nobis, ergo aliæ nationes non te-
nentur ad primitias soluendas.
¶ 3 Præ. Illud ad quod aliquis te-
netur, debet esse determinatum:
sed non inuenitur nec in noua le-
ge, nec in ueteri determinata quæ-
ritas primitiarum, ergo ad eas sol-
uendas non tenentur homines ex
necessitate.

SED CONTRA est, quod dicitur 16. q. 7.

Oportet decimas, & primitias
quas iure sacerdotum esse sanc-
tus, ab omni populo accipere.

RESPOND. Dicendum, quod primi-
tiæ ad quoddam genus oblationum
pertinent: quia Deo exhibentur cum
quodam professione, ut in Deuter.
25. Vnde & ibidem subditur. Susci-
piens sacerdos cartallum, spiritum
tuarum, de manu eius qui deserit pri-
mitias, ponat ante altare dñi De-
turi. Et postea mandatur ei, quod dicitur
Idcirco nunc offero primitias frugum
terre, quas dñs dedit militibus

G Offerre autem primitiæ ex speci-
ali causa, sine recognitionem di-
uini beneficii, quasi aliquis profi-
teatur se a Deo fructus terre per-
cipere: & id se teneri ad aliquid de
hmoi Deo exhibendum, secundum illud
1. Paralip. vlti. Quæ de manu tua
accepimus, dedimus tibi. Et quia
Deo debemus exhibere id, quod pri-
cipuum est, ideo primitias, qualiter
præcipuum aliquid de fructibus terre,
præceptum fuit Deo offerre. Ergo
sacerdos constituitur pro populo
in his quæ sunt ad Deum, ideo
primitiæ oblatæ a populo in usum
sacerdotum cedebant. Vnde dicitur
Nū. 18. Locutus est dñs ad aaron.
Ecce dedi tibi custodiam primitiarum
mearum. Pertinet autem ad ius
naturale, ut homo ex rebus sibi
datis a Deo, aliquid exhibeat ad
eius honorem: sed quod talibus personis
exhibeat, aut de primis fructibus
aut in tali quantitate, hoc quidem
fuit in ueteri lege iure diuino de-
terminatum: in noua autem lege de-
terminatum est Ecclesie, per
qua homines obligantur, ut primitias
soluant secundum consuetudinem patri-
archarum, & ita videtur esse
indigentiam ministrorum Ecclesie.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod
ceremonialia proprie erant in
genum futuri: & ideo ad præsentiam
ueritatis significatæ cessauerunt.
Oblatio autem primitiarum fuit
in signum præteriti beneficii, ex
quo etiam debuit recognitionem
naturæ: & ideo in gene-
rali huiusmodi oblatio manet.

AD SECVNDVM dicendum, quod
primitiæ offerebantur in ueteri lege
non solum pro beneficio fructuum
terre promissionis datæ a
Deo: sed etiam pro beneficio
fructuum terre a Deo datorum.
Vnde dicitur Deut. 26. Offero tibi
primitias frugum terre, quas
dominus Deus dedit mihi, & nec
secunda causa apud os est com-
munis. Potest etiam dici, quod
Iudæis speciali quodam benefi-
cio terram promissionis contulit

16. q. 7. e. de-
cimæ.

modum oblationis, quae est spontanea: sic habet, q non fit certa...

Super Quaestione octuagesimae primae Articulum primum.

In art. 1. q. 87. adverte primo originale radice in, vnde determinatio decime partis exhiben...

Deus, ita generali beneficio toti humano generi contulit terrae dominium...

Ad tertium dicendum, q sicut Hieron. dicit, ex maiorum traditione introductum est, q plurimum...

QVAESTIO LXXXVII.

De decimis in quatuor articulos diuisa.

Ostea considerandum est de decimis.

Et circa primum quaeruntur quatuor.

Primo, Vtrum homines teneantur ad soluendas decimas ex necessitate praeccepti.

Secundo, De quibus rebus sint decimae danda.

Tertio, Quibus debeant dari.

Quarto, Quibus competat eas dare.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum homines teneantur dare decimas ex necessitate praeccepti.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod homines non teneantur dare decimas ex necessitate praeccepti...

Ad hoc dicitur, q dicitur inter caeremonialia & iudicialia, intelligenda est sic caeremonialia sunt quae ad Deum, vel diuinum cultum...

Constat autem q decimae ad diuinum cultum, immo ad Deum ipsum ordinabantur in recognitionem sui vniuersalis dominij...

ministris Dei, & populum seruandam, ac etiam inter ministros inter se, & mediante hac ordinatur ad Deum...

potest computari hoc inter praeccepta moralia: quia ratio naturalis non magis dicitur, q decima pars debeat magis dari, q nona, vel vn decima...

¶ 2 Praet. Illa sola homines seruare tenentur tpe gratiae, quae a Christo per Apostolos sunt mandata, fm illud Matth. vlt. Docentes eos...

¶ 3 Praet. Homines tpe gratiae non magis tenentur ad obseruantiam legalium, q ante legem: sed ante legem non dabantur decimae ex praeccepto, sed solum ex voto...

¶ 4 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 5 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 6 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 7 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 8 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 9 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 10 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 11 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 12 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 13 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 14 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

¶ 15 Praet. In veteri lege tenebantur homines ad triplices decimas soluendas, quarum quaedam soluebant Leuitis...

uerfalis dominij, sicut sacrificia, oblationes & primitiae: sed sunt instituta, ut sit in domo Dei cibis proceris ministris, vt dicitur Malach. 3. sed ex hoc ipso, quod ad honorabilem ministrorum Dei victim ab vniuersis dantur, significatur, ac profectio fit, quod Dominus vniuersorum est ille, cuius ministris haec dantur: sicut populus tribuens ministris regis, profectur regem dominam suam esse.

In eodem articulo dubium occurrit circa illud, quod determinatio decime partis soluendae, est auctoritate Ecclesie tempore noue legis instituta secundum quandam humanitatem, ut scilicet non minus populus noue legis, ministris noui testamenti exhiberet. Videtur enim irrationabilis, atque iniuriam huiusmodi de terminatio decime, nec conclusa per rationes duas in litera ad hoc allatas. Et quidem quod sit irrationabilis, probatur ex hoc, quod non est similis proportio tribus Leuitarum ad reliquas tribus, & clericorum curatorum, quibus solis debentur decimae, ad populi christianum: quoniam tribus Leuitarum erat duodecima pars illius populi, clericus autem dicitur non esse forte centesima pars populi christiani. Licet enim sint multi curati non habentes centum viros sub sua cura, computando tamen paruos cum magnis parochijs, computatis etiam eorum coadiutoribus, vt sunt canonici cathedralium, & similibus ecclesiarum, qui debentur decimae, si transcendit centesimam, non transcendit forte octuagesimam partem christiani populi, hoc preferim per accidens seruato statu, quod, scilicet non habent uxores, & filios, quae tamen personae in tribus Leuitarum computantur ad integram partem duodecimam. Cam igitur notabilis valde excessus sit inter populum christianum, & suum clericum, atque populum Israel, & Leuitas, conueniens est, quod irrationabile sit in noua lege sequi determinationem decime partis in lege veteri statutam. Quod autem sit iniqua, patet ex hoc, q quia secundum hoc, si clericus est quinquagesima...

Secunda Secunda S. Thomae. CC + pars

1. q. 103. ar. 3. & q. 104. arti. 3.

Canon 24. circa mediu.